

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń
i świadczeń socjalnych Rady Dialogu Społecznego
z dnia 04 września 2020 r.

Miejsce posiedzenia: Wideokonferencja

Przewodniczący: Jacek Męcina, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych, Konfederacja Lewiatan

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu, Iwona Michałek, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Sebastian Skuza, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów oraz pozostali zaproszeni goście i eksperci.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Dyskusja dotycząca projektu ustawy budżetowej na rok 2021.
2. Dyskusja dotycząca projektu ustawy z dnia 29 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw.
3. Sprawy różne.

Ad 1

Przewodniczący Jacek Męcina przywitał członków Zespołu, zaproszonych gości oraz ekspertów. Zapytał członków zespołu czy akceptują protokół z ostatniego posiedzenia i przeszedł do omawiania punktu pierwszego porządku obrad.

Członkowie Zespołu jednogłośnie zaakceptowali porządek obrad posiedzenia oraz protokół z poprzedniego posiedzenia Zespołu.

Jako pierwszy zabrał głos **Sebastian Skuza, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów**. Powiedział, że projekt ustawy budżetowej na rok 2021 z uwagi na sytuację związaną

z pandemią jest trudnym budżetem oraz, że na początek 2021 roku przewiduje się ujemne tempo wzrostu PKB -4,6% wraz ze spadkiem konsumpcji gospodarstw domowych. Prognozował, że pod koniec 2021 roku wzrost PKB osiągnie 4%. Wskazał, że wskaźnik bezrobocia na koniec 2020 roku wyniesie 8%, a pod koniec 2021 roku będzie wynosić 7,5%. Twierdził, że realne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia wyniesie 3,5% w 2020 roku oraz 3,4% w 2021 roku. Powiedział, że średnioroczny wskaźnik cen towarów dóbr i usług konsumpcyjnych w 2020 roku osiągnie wartość 3,3% i zmaleje w 2021 roku do poziomu 1,8%. Zadeklarował, że kwota planowanych wydatków na 2021 rok związana ze stabilizującą regułą wydatkową wyniesie 976,6 mld złotych, natomiast kwota nieprzekraczalnego limitu wydatków podmiotów objętych regułą wydatkową wyniesie 756 mld złotych. Powiedział, że dochody podatkowe w 2021 wzrosną o około 5,3%, a wzrost spożycia prywatnego o 6,3%. Prognozował dochody państwa ogółem na łącznym poziomie 403,7 mld złotych w 2021 roku, a limit wydatków ogółem na 486 mld złotych. Zadeklarował waloryzację świadczeń emerytalnych przy użyciu wskaźnika na poziomie 103,84% oraz zwiększenie wydatków na ochronę zdrowia. Powiedział, że deficyt sektora państwowego wyniesie 136,9 mld złotych (5,8% PKB), natomiast państwowy dług publiczny wyniesie 1 bilion 246 mld złotych co daje wartość 52,9% PKB. Jako czynnik powiększający dług państwowy wskazał fundusz covidowy. Poinformował, że ustawa o budżecie jest uzupełnieniem filarów ustawy budżetowej oraz, że nie przewiduje się wypłat z funduszu nagród w państwowej sferze budżetowej. Zadeklarował, że Ministerstwo Finansów stara się o zamrożenie wzrostu wynagrodzeń dla sędziów i prokuratorów.

Mariusz Pawlak ZPP zwrócił uwagę na istotną rolę małych i średnich przedsiębiorstw w generowaniu wzrostu PKB. Zaznaczył, że potrzeba gruntownej reformy podatków. Powiedział o możliwości zmniejszenia podatku VAT na usługi gastronomiczne i wprowadzenie podatków sektorowych jak na przykład tzw. opłata cukrowa. Zwrócił uwagę, że część sektorów może nie przetrwać tego kryzysu. Zapytał stronę rządową, jak chce reagować, gdy sytuacja gospodarcza okaże się bardziej negatywna niż zakładają to przewidywania Ministerstwa Finansów.

Sławomir Dudek Pracodawcy RP wskazał na niepewność wskaźników makroekonomicznych. Powiedział, że rok 2021 powinno się porównywać do roku 2019. Zaznaczył, że prognozy strony rządowej są zbyt optymistyczne. Zwrócił uwagę na rozbieżności wskaźników między prognozami rządowymi i rynkowymi. Powiedział, że gospodarka dalej będzie znajdować się w kryzysie oraz będzie duży wskaźnik deficytu, który uniemożliwi spłatę

zadłużenia. Podkreślił, że sytuacja demograficzna pogłębia negatywną sytuację finansów publicznych. Poprosił o więcej informacji na temat reguły wydatkowej oraz o składowe kwoty reguły wydatkowej. Zapytał czy limit wydatków w kwocie 756 mld złotych został wykorzystany w całości.

Paweł Karpiński ZRP wskazał na relatywnie dobrą sytuację gospodarczą. Powiedział, że prognozy i szacunki Ministerstwa Finansów są na niezadawalającym poziomie. Zaznaczył, że trzeba zaopiekować się gospodarką i dążyć do zrównoważenia pobierania środków pomocowych z Unii Europejskiej i wspierania innych krajów Unii Europejskiej. Podkreślił, że projektując budżet w tak trudnych czasach można byłoby skorzystać z wyjątków przewidzianych przez ustawę konstytucyjną.

Sonia Buchholtz Konfederacja Lewiatan wyraziła poparcie dla stanowiska pana Dudka. Wskazała, że założenia rządu są zbyt optymistyczne i brakuje informacji na temat przewidywanych posunięć strony rządowej, gdyby sytuacja stała się gorsza od przewidywanej. Doceniła zwiększenie transparentności zadłużenia. Powiedziała, że należy mądrze inwestować, a brak Wieloletniego Planu Finansowego stanowi w tej kwestii utrudnienie. Poprosiła o informacje jaki plan ma strona rządowa w kwestii redukcji zadłużenia. Zapytała o to w jakim kierunku będzie modernizowana gospodarka. Pozytywnie ustosunkowała się do tzw. estońskiego CITu. Wskazała, że należałoby zastanowić się jak podnieść stopę inwestycji prywatnych. Powiedziała, że zamiast wprowadzać nowe opłaty, dobrym rozwiązaniem byłoby ograniczenie świadczeń polityki społecznej. Zapytała, jak dzieli się składkę między Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Pracy oraz jak rysują się wydatki w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Podkreśliła, że mamy do czynienia z rosnącym bezrobociem i spadającymi wydatkami na politykę rynku pracy.

Witold Michalek BCC poprosił o uzasadnienie wzrostu zadłużenia na rok 2021 jeśli planuje się wzrost PKB. Wskazał, że racjonalnie byłoby podejmować działania związane z ograniczeniem zadłużenia. Podkreślił, że priorytety rządu powinny być dostosowane do aktualnie panujących warunków.

Katarzyna Zimmer-Drabczyk NSZZ „Solidarność” pozytywnie oceniła fakt równoległego opiniowania ustawy budżetowej i okołobudżetowej. Zaapelowała do Ministerstwa Finansów, aby podjąć dyskusję w formie dialogu, a nie poprzez dyskurs medialny. Negatywnie odniosła się do ograniczeń liczby nowych etatów oraz zwolnień w państwowej sferze budżetowej. Wskazała na niejasne zapisy prawne dotyczące przyznawania nagród. Zapytała, czy przewiduje

się modernizację budżetu zadaniowego i jaki będzie miało to wpływ na budżet ogólny. Zapytała o zabezpieczenie środków na świadczenia rodzinne i socjalne. Poprosiła o uzasadnienie dotyczące zmniejszenia środków na PFRON. Zapytała na jakim etapie są przygotowania dotyczące wdrożenia dyrektywy unijnej dotyczącej energii.

Norbert Kusiak OPZZ wyraził obawy dotyczące braku pewności co do dynamiki wzrostu gospodarczego. Zwrócił uwagę na kwestie związane ze spadkiem popytu wewnętrznego. Jako podłoże tych problemów wskazał redukcję zatrudnienia i dysproporcje dochodowe. Powiedział, że w 2021 roku ciężko będzie osiągnąć zakładany wzrost konsumpcji oraz, że rząd niewłaściwie skalkulował wskaźnik inflacji. Uznał wskaźnik wzrostu inwestycji prywatnych na poziomie 3% jako ciężki do osiągnięcia. Negatywnie ustosunkował się do nowych opłat oraz zamrożenia wynagrodzeń i zwolnień w państwowej sferze budżetowej. Zapytał, czy są zabezpieczone wystarczające środki na wynagrodzenia dla nauczycieli.

Czesław Tuła FZZ zapytał czy w środkach przeznaczonych na służbę zdrowia zawarte są pieniądze na walkę z pandemią koronawirusa. Stwierdził, że powinny nastąpić podwyżki w państwowej sferze budżetowej, ponieważ pracownicy są obciążeni dużą ilością obowiązków i mają niskie płace.

Przewodniczący Jacek Męcina podkreślił optymizm strony rządowej, brak przedstawienia strategii wychodzenia z długu, a także znaczenie wydatków na zdrowie i edukację. Zaznaczył brak prowadzenia przez stronę rządową aktywnej polityki rynku pracy. Zwrócił uwagę, że ciężko będzie walczyć z bezrobociem bez środków na kształcenie ustawiczne, zwłaszcza w dobie pandemii koronawirusa.

Sebastian Skuza, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów zadeklarował, że gospodarka nie znajduje się w sytuacji, która wymaga ustalenia prowizorium budżetowego. Stwierdził, że założenia rządu są konserwatywne, a opłaty, które obciążą konsumenta były zapowiadane wcześniej. Powiedział, że strona rządowa będzie pobudzać inwestycje i środki na ten cel zostały zwiększone. Podkreślił, że na koniec września pojawi się 4 letnia strategia wyjścia z długu. Wskazał na wzrost nakładów na służbę zdrowia do 5,3% PKB.

Iwona Michalek, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny Pracy i Polityki Społecznej zadeklarowała, że zabezpieczono środki na wszystkie zadania, które będą realizowane w 2021 roku.

Maria Kaluska, Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powiedziała, że zgodnie z ustawą, składka na Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Pracy jest dzielona przez ZUS. Oznajmiła, że cały czas ponoszone są koszty walki z koronawirusem, ale nie stanowi to obciążenia dla Funduszu Pracy. Podkreśliła, że planowane zadania na 2021 rok mają wartość nie mniejszą niż w poprzednich latach. Zaznaczyła, że 2021 rok będzie pierwszym rokiem od 9 lat, kiedy nie będzie finansowania staży lekarskich, jednakże dodała, że prognozowane jest zwiększanie środków na Fundusz Szkoleniowy i Europejski Fundusz Społeczny. Oznajmiła, że według szacunków nie jest konieczne zwiększanie kwot na wydatki generowane przez bezrobocie. Wskazała, że PFRON zmienia status wydatków z inwestycyjnych na bieżące oraz posiada zabezpieczone środki, gdyby nastąpiła zmiana priorytetów i statusu wydatków.

Czesław Tuła FZZ wyraził obawy o tworzenie tak zwanych pustych miejsc pracy w państwowej sferze budżetowej.

Norbert Kusiak OPZZ wyraził wątpliwości co do wzrostu poziomu inwestycji. Wskazał, że obniżono wydatki na nakłady w górnictwie o 80%. Powiedział, że zredukowano także wydatki na inwestycje w gałęziach transportu i łączności. Zwrócił uwagę na złą sytuację w gospodarce mieszkaniowej, brak wzmocnienia sektora informatyki oraz zmniejszenie dotacji dla barów mlecznych.

Katarzyna Zimmer-Drabczyk NSZZ „Solidarność” zadała pytania dotyczące sytuacji Budżetu zadaniowego, stopnia wykonania planu i stanu funduszu na walkę z koronawirusem oraz czy osiągnięto limit wydatków na walkę z nowotworami.

Przemysław Pruszyński Konfederacja Lewiatan zwrócił uwagę, że w latach 2015-2019 nastąpił wzrost wpływów z podatków PIT i CIT o 40%, zaznaczył przy tym, że był to bardzo dobry okres dla gospodarki. Powiedział, że mali przedsiębiorcy będą mieli problem ze skorzystaniem z preferencji podatkowych. Podkreślił, że należy wprowadzić gruntowne zmiany w systemie podatkowym, a z estońskiego CITu w obecnym kształcie skorzysta niewielkie grono przedsiębiorców.

Sławomir Dudek Pracodawcy RP wskazał, że ze względu na upływający czas posiedzenia będzie mógł wysłać swoje pytania do ministerstwa drogą mailową. Zwrócił uwagę, że wiarygodność reguły wydatkowej została mocno nadszarpnięta poprzez działania podejmowane przez stronę rządową.

Mariusz Pawlak ZPP powiedział, że nie jest wskazane, aby wprowadzać obecnie prowizorium budżetowe. Zapytał czy Ministerstwo Finansów posiada jakieś progi tolerancji, przy których uzna, że budżet wymaga dodatkowych ingerencji.

Norbert Kusiak OPZZ w odniesieniu do braku wzrostu kwoty bazowej oraz całego projektu ustawy budżetowej na rok 2021 zapytał o środki przeznaczone na wynagrodzenia nauczycieli. Zaznaczył, że Ministerstwo Finansów deklarowało, że nie będzie zwolnień w administracji państwowej, a obecnie bierze się takie rozwiązanie pod uwagę.

Przewodniczący Jacek Męcina wskazał, że w sprawach wymagających podawania licznych oraz bardzo dokładnych informacji warto byłoby zwrócić się do ministerstwa drogą mailową.

Sebastian Skuza, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów powiedział, że Fundusz Pracy może zostać rozszerzony o oszczędności uzyskane z innych sektorów. Stwierdził, że działania podejmowane przez stronę rządową przyspieszyły inwestycje, a nie spowodowały ich spowolnienie. Zadeklarował, że jeśli nastąpi taka potrzeba to istnieje możliwość relokacji części środków pieniężnych na pomoc barom mlecznym. Oznajmił, że środki na wynagrodzenia dla nauczycieli są zawarte w subwencji oświatowej. Odnosząc się do kosztów, powiedział, że reguła wydatkowa wyniesie ogółem 976 mld złotych. Wymienił część składowych wydatków: Jednostki Samorządu Terytorialnego - 115 mld złotych; NFZ – 96 mld złotych; jednostki konstytucyjne - 13 mld złotych; Bankowy Fundusz Gwarancyjny - 791 mln złotych; działania jednorazowe i tymczasowe - 5 mld 221 mln złotych oraz ZUS – 2 mln złotych. Wskazał, że kwestia wychodzenia z długu zostanie uregulowana w średniookresowej strategii.

Przewodniczący Jacek Męcina poinformował, że przed kolejnym posiedzeniem zespołu tj. 8 września przekaże do Ministra Skuzy dodatkowe pytania dotyczące projektu ustawy budżetowej na rok 2021.

Ad. 2

Katarzyna Zimmer-Drabczyk NSZZ „Solidarność” powiedziała, że NSZZ „Solidarność” na poziomie ogólnym wyraża pozytywną opinię dla estońskiego CITu. Jako grupę docelową wskazała sektor MŚP, który nie może rozwijać się zgodnie ze swoim potencjałem. Zaznaczyła, że projektowane rozwiązania mogą być obciążone ryzykiem. Podkreśliła, że obciążenia podatkowe pozostają niezmiennie dla pracowników, a ulgi podatkowe przyznaje się jedynie dla osób prowadzących działalność gospodarczą. Odniosła się do kwestii braku nowych inwestycji. Powiedziała, że może nastąpić spadek dochodów JST, ponadto projektodawca nie wskazał

ekspertyz dla warunków w naszym kraju. Pozytywnie odniosła się do promowania zatrudnienia na podstawie umów o pracę.

Przemysław Pruszyński Konfederacja Lewiatan przypomniało przekazanych do członków zespołu przez Konfederację Lewiatan stanowisku ws. tzw. Estońskiego CIT-u. Stwierdził, że jest to ciekawa propozycja i Konfederacja Lewiatan będzie dążyć do uzyskania konsensusu w tej kwestii. Wyraził obawę dotyczącą tego jak liczne będzie grono odbiorców. Ustosunkował się do wypowiedzi Pani Katarzyny Zimmer-Drabczyk mówiąc, że to rozwiązanie zwiększy liczbę inwestycji, ponieważ zawiera mechanizmy wymuszające inwestowanie.

Elżbieta Lutow ZRP wyraziła poparcie dla projektu. Zapytała o osoby fizyczne, dla których wymiar podatku dalej wynosi 19%. Wskazała na możliwość wystąpienia problemów na podłożu biurokratycznym, w sytuacji gdy firma zrezygnuje z przeprowadzania inwestycji.

Sławomir Dudek Pracodawcy RP zaznaczył, że system estońskiego CITu jest w Polsce bardzo skomplikowany, ponieważ w naszym kraju skorzystają z niego tylko wybrani przedsiębiorcy. Zaznaczył, że w Estonii przedmiotowy podatek obejmuje wszystkich przedsiębiorców. Podkreślił, że należy uprościć cały system podatkowy.

Witold Michalek BCC przedstawił obawy dotyczące wysokiego poziomu skomplikowania projektu oraz zawężeń w gronie odbiorców. Wskazał, że może to skutkować ograniczeniem zasięgów planowanego rozwiązania. Podkreślił, że nieprecyzyjnie zdefiniowano pojęcia, wskutek czego istnieje możliwość nadużyć i swobody interpretacji przepisów podczas przeprowadzania kontroli skarbowych.

Norbert Kusiak OPZZ oznajmił, że organizacja OPZZ ma problem z oceną estońskiego CITu. Podkreślił, że należy podjąć skuteczne działania o charakterze punktowym. Zwrócił uwagę, że we wcześniejszym okresie obniżono podatek CIT, jednakże nie przyniosło to pożądanych efektów w postaci zwiększenia inwestycji. Zaznaczył, że kolejną przesłanką przeciw estońskiemu CITowi jest zły stan finansów publicznych. Powiedział, że po wprowadzeniu planowanych zmian dochody państwa spadłyby o 4%. Wyraził obawy, że jest to drogie i niepewne rozwiązanie oraz wystosował zarzut w kierunku rządu, że z jednej strony szuka możliwie jak najwięcej oszczędności, a z drugiej strony pozbawia państwo źródeł dochodu.

Przewodniczący Jacek Męcina podkreślił, że przedsiębiorcy podejmowali inwestycje w zakresie tworzenia miejsc pracy przed nastaniem pandemii i należałoby wprowadzić bodziec stymulujący pracodawców do przeznaczania kolejnych nakładów na rozwój.

Sebastian Skuza, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów wskazał, że zgodnie z jego stanem wiedzy, kwota 5 mld złotych nie stanowi ubytku dla finansów publicznych, ale jest obciążeniem dla całego sektora. Wskazał, że estoński CIT powinien odnieść sukces jako stymulant inwestycji sektora prywatnego.

Przewodniczący Jacek Męcina powiedział, że estoński CIT może być realnym stymulatorem dla podejmowania inwestycji.

Przemysław Pruszyński Konfederacja Lewiatan zaznaczył, że Konfederacja Lewiatan jest gotowa wyrazić oficjalne poparcie dla pomysłu Ministerstwa Finansów.

Przewodniczący Jacek Męcina wyraził nadzieję na wspólne wypracowanie stanowiska strony pracowników i pracodawców Zespołu ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych w sprawie estońskiego CITu.

Przewodniczący Jacek Męcina podziękował uczestnikom i w związku z wyczerpaniem tematów będących przedmiotem posiedzenia, **Przewodniczący Jacek Męcina** zakończył obrady zespołu.

Jacek Męcina

/-/

Przewodniczący Zespołu

Sporządził

Wiktor Szatkowski

Biuro Rady Dialogu Społecznego